

รายงานการประชุม

คณะกรรมการประสานความร่วมมือระดับชาติ

ด้านนิเวศป่าชายเลนเพื่ออนาคต (Mangroves For the Future THAILAND) ครั้งที่ 4 (2/2551)

วันศุกร์ที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 เวลา 9.30 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุม 301 อาคารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายชื่อผู้มาประชุม

1. ท่านผู้หญิงสุชาวัลย์ เสถียรไทย	มูลนิธิธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	ที่ปรึกษา
2. นางนิศากร โนมัยรัตน์	อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	ประธานกรรมการ
3. นายนพดล พุกกะวัน	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
4. นายนวรรตน์ ไกรพานนท์	สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
5. นายสาธร นราวิสุทธิ์	สำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
6. น.ส.วรุณกาญจน์ จิตติธรรมภรณ์	สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	กรรมการ
7. ดร.ดอน แมคอินทอช	สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN)	กรรมการ
8. นางพันธ์สิริ วินิจจะกุล	องค์กรพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)	กรรมการ
9. นางศรีสุดา จารยะพันธุ์	องค์กรสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (UNEP)	กรรมการ
10. น.ส.สายสุนีย์ จัดษอินทร์	องค์กรกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF)	กรรมการ
11. นางเบญจวรรณ ชีระกุล	องค์การพื้นที่ชุ่มน้ำนานาชาติ ประเทศไทย	กรรมการ
12. รศ.อภิวัฒน์ กำลังเอก	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ
13. รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษ์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	กรรมการ
14. ดร.อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	ศูนย์เครือข่ายศึกษากการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	กรรมการ
15. นายจำเนียร วรรณชัยพันธ์	สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	กรรมการ
16. นางกสิณา ลิ้มสมานพันธ์	มูลนิธิรักษ์ไทย	กรรมการ
17. น.ส.สมหญิง สุนทรวงษ์	ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก	กรรมการ
18. นายสนใจ หะวานนท์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการทรัพยากรทางชายฝั่งและป่าชายเลน	กรรมการและเลขานุการ

19. นายจิระศักดิ์ ชูความดี

หัวหน้ากลุ่มวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นางสาวสมณฑา รุ่งเรือง	สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
2. นายเสกสรร แสงดาว	ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ
3. นายโจนาธาน ซอทท์	ผู้แทนมูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. น.ส.เกศินี แก้วนเจริญ	ผู้แทนมูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
5. นายไมตรี พุทธวงษ์	สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
6. นายเอกพล จารุรัตน์	สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
7. นายสมศักดิ์ สุนทรนวกัทร	สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN)
8. นางสาวฮานยั้ง ลี	สหภาพสากลว่าด้วยการอนุรักษ์ (IUCN)
9. นายพูนสิน ศรีสังคม	องค์กรพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
10. น.ส.จริยา ฐิติเวศน์	SEA START RC.
11. นายวิจารณ์ มีผล	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

รายชื่อผู้ไม่มาประชุม

1. ศาสตราจารย์สนิท อักษรแก้ว
2. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. ผู้แทนองค์การอาหารและเกษตรแห่งประเทศไทย (FAO)
4. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการทรัพยากรทางทะเล
5. นายพิศิษฐ์ ชาญเสนาะ

เริ่มการประชุมเวลา 10.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานกล่าวแนะนำผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละท่าน

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม

เนื่องจากทางฝ่ายเลขานุการยังไม่ได้เขียนส่งรายงานการประชุมให้กรรมการทุกท่านทราบ จึง
ขอนำเสนอในที่ประชุมร่วมกันพิจารณาและรับรองรายงานการประชุม ซึ่งมีข้อแก้ไขดังนี้

1. หน้าที่ 1 ลำดับที่ 5 ชื่อหน่วยงาน สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว แก้ไขเป็น “ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ”
2. หน้าที่ 3 บรรทัดที่ 3 ขอบเขตการศึกษา แก้ไขเป็น “ พื้นที่ป่าชายเลนบางส่วนบริเวณชายฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน ”
3. หน้าที่ 5 ข้อ 3.3 การพิจารณาทุนโครงการขนาดเล็ก แก้ไขเป็น “ การพิจารณาโครงการขนาดเล็ก ”
4. หน้าที่ 6 หลังบรรทัดที่ 9 เพิ่มอีกย่อหน้า ดังนี้

ดร.อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา กล่าวว่าในการพิจารณาโครงการขนาดเล็กนั้น ควรคำนึงถึงเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ระหว่างผู้พิจารณาโครงการและผู้เสนอโครงการด้วย

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม โดยมีการปรับแก้

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 รายงานการประชุม MFF Review Forum ณ ประเทศศรีลังกา

นายสนใจ หะวานนท์ (ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดการทรัพยากรทางชายฝั่งและป่าชายเลน) กล่าวสรุปรายงานการประชุม MFF Review Forum ณ ประเทศศรีลังกา ดังนี้

ในการประชุมที่ประเทศศรีลังกาที่ผ่านมาได้มี รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษ์ เข้าร่วมประชุมด้วย ซึ่งได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับงานที่เกี่ยวข้องกับ MFF ของทั้ง 6 ประเทศ และได้มีการกำหนดให้มีการศึกษาในเรื่องของการจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งแบบบูรณาการ รวมทั้งมีการฝึกอบรมและให้เงินทุนในการสนับสนุนด้วย และได้กล่าวถึงการพัฒนาความรู้ข้อมูลต่างๆ ที่มีของแต่ละประเทศ การประเมินค่าทางเศรษฐกิจของทรัพยากรชายฝั่งในแต่ละประเทศ และการศึกษาเฉพาะพื้นที่ รวมทั้งการจัดการเกี่ยวกับเงินทุนที่จะใช้ในการดำเนินการพัฒนาป่าชายเลนหรือทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงเรื่องธรรมาภิบาล (Governance) ซึ่งมองในเรื่องของการใช้ทรัพยากรชายฝั่งอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน ส่วนเรื่อง Climate Change นั้น ในการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา ไม่ได้ถูกกล่าวถึง แต่ในครั้งนี้ได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนได้รับรู้และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เพราะบริเวณชายฝั่งทะเลจะมีปัญหาในเรื่องของการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ซึ่งกระทบต่อทรัพยากรปะการัง ภูเขาไฟ และป่าชายเลน

การที่ประชาชนร่วมมือกันในการอนุรักษ์ทรัพยากร และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นๆอย่างยิ่ง แต่เนื่องจาก Plan of work ตามคู่มือ MFF เดิมนั้น ไม่ได้ระบุไว้ จึงเห็นควรให้เพิ่มเรื่อง Climate Change เข้าไปด้วย นอกจากนี้ยังกล่าวถึง Communication strategy เนื่องจากมีหน่วยงานต่างๆ ที่เข้ามาศึกษาเรื่องทรัพยากรชายฝั่งในระดับนานาชาติ เช่น โครงการ South China Sea PEMSEA เป็นต้นว่าจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร เพื่อที่จะนำเอามาประยุกต์ใช้สำหรับโครงการ MFF

/นอกจากนี้...

นอกจากนี้ได้กล่าวถึง Protected area ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับชาติ และระดับนานาชาติ เช่น ในพื้นที่ที่ยังไม่ประกาศเป็น Protected area เช่น ในพื้นที่ Transboundary (ไทยกับเขมร ไทยกับมาเลเซีย ไทยกับพม่า) พื้นที่ที่เตาทะเลวางไข่ พื้นที่หญ้าทะเล และในบางระบบนิเวศที่เชื่อมโยงหรือต่อเนื่องกันจะสามารถทำให้เกิดความร่วมมือกันได้หรือไม่ จึงเป็นเรื่องที่น่าจะนำเสนอพิจารณาด้วย ส่วนรายละเอียดที่ลงลึกมากกว่านี้ จะนำเสนอเพิ่มเติมในรายงานประชุมเพื่อให้ท่านทราบต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

3.2 กิจกรรมภายใต้โครงการ MFF ที่จะดำเนินการ ปี พ.ศ.2551

ผู้เชี่ยวชาญฯ สนใจ หะวานนท์ ได้นำเสนอกิจกรรมภายใต้โครงการ MFF ที่จะดำเนินการ ในปี พ.ศ.2551 มี 3 กิจกรรม คือ

1. การประชุมคณะกรรมการระดับภูมิภาค (Regional Steering Committee Meeting) ในวันที่ 9-10 มิถุนายน 2551 ซึ่งจะจัดที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. การฝึกอบรมด้านเครื่องมือในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งแบบบูรณาการ (Regional Training Course ICM tools) ณ ประเทศอินโดนีเซีย ช่วงเดือนกันยายน 2551 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และนำกลับไปใช้ในประเทศของตน
3. การประชุมนานาชาติ ที่จังหวัดระนอง ในวันที่ 22-25 พฤศจิกายน 2551

ข้อเสนอแนะในที่ประชุม

1. ควรมีการเสนอกิจกรรมในระดับชาติด้วย
2. ควรมีการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาทุนขนาดเล็กที่สอดคล้องกับโครงการ MFF เพื่อง่ายต่อการพิจารณาให้ทุนสนับสนุน
3. แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการขนาดเล็ก
4. หาผู้ประสานงาน โครงการ MFF ที่สามารถทำงานแบบเต็มเวลาได้
5. รายละเอียดเกี่ยวกับการประชุมนานาชาติที่จังหวัดระนองและการฝึกอบรม จะทราบหลังจากมีการประชุมคณะกรรมการระดับภูมิภาค ในวันที่ 9-10 มิถุนายน 2551 แล้ว

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 การจัดตั้งคณะกรรมการจัดงาน (organizing committee) ในการประชุมนานาชาติที่จังหวัดระนอง

ฝ่ายเลขานุการได้ยกร่างคณะกรรมการจัดงานขึ้นมา 3 ชุด ได้แก่ คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการ จัดประชุม คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและเอกสาร และคณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่

/ข้อเสนอ...

ข้อเสนอแนะในที่ประชุม

1. คณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่ที่เหมาะสมดีแล้ว
2. คณะกรรมการอำนวยการการจัดประชุม เพิ่มเติมในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ และสื่อต่างๆ เช่น สมาคมผู้สื่อข่าว เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่การจัดประชุม โดยเสนอให้ ดร.ดอน แมคอินทอช เป็นผู้ประสานหลัก
3. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการควรเพิ่มหน่วยงานของ IUCN UNDP WETLAND FAO และ NGOs เข้าร่วมด้วย เพื่อช่วยในเรื่องของการเชื่อมโยงการประยุกต์ใช้ในระดับชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากร่างคำสั่งชุดนี้ได้กล่าวเชื่อมโยงกับภาคประชาชนและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริง และมีการบูรณาการผู้สังคมต่อไป
4. ทาง IUCN โดย ดร.ดอน แมคอินทอช เสนอ Dr.Jokim ซึ่งเคยทำงานวิจัยที่จังหวัดระนอง โดยเสนอให้เป็นคณะกรรมการวิชาการ เพื่อช่วยในการตรวจสอบผลงานและทำหน้าที่เป็น editor ด้วย
5. ควรมีการบูรณาการความรู้ทางวิชาการเพื่อสนับสนุนมูลค่าที่แท้จริงของทรัพยากรในพื้นที่ที่ชุมชนอาศัยอยู่ และสามารถนำเสนอสู่สังคม นักลงทุนหรือผู้กำหนดนโยบายได้
6. การยกร่างคณะกรรมการฝ่ายวิชาการควรเสนอชื่อผู้รู้และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านนี้ และมีเวลาในการทำงานอย่างเต็มที่ ส่วนผู้เข้าร่วมประชุมควรเป็นการผสมผสานระหว่างนักวิชาการ คนทำงานในพื้นที่และชุมชน เพื่อให้เห็นระดับความแตกต่างของประสบการณ์ จะได้เกิดการแลกเปลี่ยนที่แท้จริง

มติที่ประชุม เห็นชอบ

4.2 แผนยุทธศาสตร์โครงการป่าชายเลนเพื่ออนาคต

ฝ่ายเลขานุการสรุปแผนยุทธศาสตร์โครงการ MFF ดังนี้

โครงการ MFF เป็นโครงการริเริ่มระดับภูมิภาค ประกอบด้วยสมาชิก 6 ประเทศในชายฝั่งมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งแต่ละประเทศได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของพื้นที่ชายฝั่งทะเล โดยคณะกรรมการ NCB ได้เห็นพ้องเกี่ยวกับแผนงาน MFF ดังนี้

1. ความยั่งยืนของชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ
2. การบูรณาการทุกภาคส่วน
3. มุมมองด้านความรู้ ต้องมองในเรื่องของการวิจัย การเผยแพร่ และมีส่วนร่วมของประชาชน กระบวนการพัฒนาต่างๆ ด้วย
4. แนวทางการจัดการหลักๆ ก็ต้องมองภาพรวม องค์กรวม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม การบริหาร และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน

/แผนยุทธ...

แผนยุทธศาสตร์ได้จัดเตรียมมาตั้งแต่การประชุม ครั้งที่ 2 โดยระดมความคิดทั้งเรื่องป่าชายเลน ห้วยทะเล ปะการัง และพื้นที่ชายฝั่งทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย 15 แผนงาน ภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ (Building knowledge)

- ปรับปรุงฐานความรู้เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการชายฝั่งได้
- กำหนดรูปแบบการฟื้นฟูการจัดการระบบนิเวศชายฝั่งและเศรษฐกิจสังคม
- นำความรู้ต่างๆ มาช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ โดยมองภาพรวมของการจัดการทรัพยากรอื่นๆ
- นำความรู้จากการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากโครงการต่างๆที่ดำเนินการบริเวณชายฝั่งทะเล นำไปใช้ในการจัดทำแผน

2. ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็ง (strengthening empowerment)

มองในเรื่องของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น ผู้จัดการพื้นที่จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของการบูรณาการ เพื่อที่จะนำความรู้ไปถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน และร่วมกันในการศึกษาหาความรู้ และมาพัฒนาต่อไป นอกจากนี้อาจมีทุนที่จะใช้ในการบริหารจัดการในพื้นที่และทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน ซึ่งทุนต่างๆอาจมาจากหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนในพื้นที่ที่มีรายได้ต่างๆ

3. ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาล (enhance governance)

- สนับสนุนการบูรณาการระดับชาติในการจัดการชายฝั่ง
- เสริมสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันทรัพยากรธรรมชาติในบริเวณชายฝั่งทะเลและวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม
- เสริมสร้างพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่งของชาติ ซึ่งจะนำไปสู่เครือข่ายในระดับภูมิภาค
- ส่งเสริมโครงการจัดการชายฝั่งแบบประยุกต์ รวมไปถึงการประเมินและติดตามด้านเศรษฐกิจสังคม โดยสอดคล้องกับสภาพพื้นที่จริง นำความรู้และวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในพื้นที่ และถ่ายทอดสู่ประชาชนนำไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
- ส่งเสริมภาคธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพราะจะเป็นการช่วยให้ชุมชนมีรายได้และสิ่งแวดล้อมไม่เสียหาย

พื้นที่ดำเนินการ MFF

โครงการป่าชายเลนเพื่ออนาคตสำหรับประเทศไทย จะดำเนินการใน 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันและพื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามันมองในด้านผลกระทบจากธรณีพิบัติสึนามิ และพื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทยมองเรื่องการกัดเซาะชายฝั่งและความเสื่อมโทรมในบางพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากประชุม Review Forum

1. ควรเพิ่มหัวข้อเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกเหนือจากสึนามิ
2. การสนับสนุน โครงการขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ควรจะวิเคราะห์ช่องว่างข้อมูล (gap analysis) เพื่อเน้นพื้นที่และระบุกลุ่มเป้าหมาย
3. นำแนวทางการดำเนินการที่มีอยู่แล้วของ FAO UNDP และ IUCN หรือองค์อื่นๆ มาใช้ ประกอบในการตัดสินใจและขยายผลต่อไป
4. นำผลที่ได้มาจากการปฏิบัติจริงมาสังเคราะห์และประเมิน ให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่คัดเลือก
5. การคัดเลือกโครงการควรมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน
6. ติดตามรายละเอียดจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ รวบรวม และนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ สำหรับโครงการ
7. มีฝ่ายเลขานุการรับผิดชอบและติดตามงานอย่างต่อเนื่อง
8. ยุทธศาสตร์จะรวมไปถึงยุทธศาสตร์ชุมชน สนับสนุน โครงการระดับภูมิภาค
9. การประเมินค่าทางเศรษฐกิจ ควรเป็นกิจกรรมระดับภูมิภาค
10. การเสริมสร้างขีดความสามารถ จำเป็นต้องเสริมสร้างจากโครงการที่มีอยู่ในประเทศแล้ว นำไปขยายผล โดยทำงานร่วมกับโครงการอื่น เช่น PEMSEA และ South China Sea เป็นต้น
11. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความเชื่อมโยงกับภาคเอกชนต่อการดูดซับคาร์บอน
12. การฟื้นตัวของชุมชน
13. การมีส่วนร่วมของประชาชน จำเป็นต้องเริ่มดำเนินการ ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ และประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการจัดการ พื้นที่ของตนเอง
14. เกี่ยวกับเรื่องเพศ (gender issue) ควรจะเน้นในด้านการบูรณาการและแสดงถึงความเป็นกลาง

ข้อเสนอแนะในที่ประชุม

1. แผนยุทธศาสตร์ ควรเสริมในเรื่องกระบวนการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่ นั้นๆ เข้าไปด้วย เนื่องจากชาวบ้านจะเป็นผู้ที่เห็นและเข้าใจปัญหาชุมชนมากที่สุด หากมีการบูรณาการ ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้าไปช่วยเสริม ก็จะเกิดเป็นการ เรียนรู้ร่วมกันได้

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสริมสร้างความเข้มแข็ง ขอเสนอเพิ่มเติมการบริหารจัดการเกี่ยวกับชายฝั่ง และยุทธศาสตร์ที่ 3 การเสริมสร้างธรรมาภิบาล ขอเสนอเพิ่มเติมการมีส่วนร่วมกับชุมชนด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบในหลักการ

4.3 การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาโครงการป่าชายเลนเพื่ออนาคต โครงการขนาดเล็ก

นายพูนสิน ศรีสังคม จากองค์กรพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นผู้นำเสนอ
คุณลักษณะพิเศษของโครงการขนาดเล็ก มีดังนี้

1. แนวคิดโครงการเกิดจากชุมชน โดยชุมชนมีส่วนร่วมและเป็นหลักการในการวางแผน ประเมินผล และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ด้วย
2. ต้องเป็นโครงการสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยรวม การปรับตัวและเตรียมพร้อมของชุมชนต่อภัยธรรมชาติ รวมทั้งปรับตัวต่อผลกระทบต่อเนื่องจากโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. องค์กรชุมชนที่ยื่นเสนอขอรับการสนับสนุน ต้องระดมทุนมาสมทบอย่างน้อย 50% ทำได้ 2 รูปแบบ คือ in kind และ in cash
4. กิจกรรมในโครงการต้องสอดคล้องกับความมั่นคงของการดำรงชีวิตของชุมชนในเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน ส่งเสริมการออมและประหยัดและเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของชุมชน
5. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ให้ความสำคัญต่อขนบธรรมเนียม และประเพณี อันดีงามของชุมชน ส่งเสริมกลุ่มเยาวชนและสตรีให้มีบทบาทร่วมในการดำเนินโครงการ
6. มีลักษณะที่คุ้มค่า คือ เมื่อโครงการสิ้นสุดลง กิจกรรมน่าจะสามารถดำเนินต่อไปได้ หรือมีกิจกรรมต่อเนื่อง ผลที่ได้ของโครงการจะต้องอธิบายได้ มองเห็นภาพได้ และประเมินค่าได้ อาจจะเปรียบเทียบกับโครงการอื่นที่มีวัตถุประสงค์คล้ายๆกันได้

องค์กรหรือหน่วยงานที่สามารถยื่นเสนอขอรับการสนับสนุน ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มอาชีพ และองค์กรบริหารส่วนตำบล สามารถยื่นขอรับการสนับสนุนได้ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. มีประสบการณ์หรือศักยภาพเพียงพอในการดำเนินโครงการระดับชุมชน ในเรื่องการพัฒนาผู้นำ อำนวยความสะดวก และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างยั่งยืน
2. มีประวัติการทำงานกับชุมชนแบบมีส่วนร่วม
3. สามารถแสดงให้เห็นประสบการณ์ในเรื่องการจัดการโครงการ และบริหารเงิน

MFF SGF จะดำเนินการใน 2 พื้นที่ คือ

1. พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ประกอบไปด้วย พื้นที่ชายฝั่งและเกาะในจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง
2. พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกของอ่าวไทย ครอบคลุมพื้นที่ ในจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช

/เงื่อนไขเบื้องต้น...

เงื่อนไขเบื้องต้นของการสนับสนุน

1. MFF SGF จะแบ่งออกเป็น 2 ขนาด คือ
 - ขนาดเล็ก ไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ
 - ขนาดกลาง ไม่เกิน 25,000 เหรียญสหรัฐ
2. งบประมาณสูงสุดที่จะให้การสนับสนุนได้คือ 25,000 เหรียญสหรัฐต่อโครงการ และแต่
งบประมาณต่ำสุดไม่ได้กำหนดไว้
3. โครงการขนาดเล็กที่ไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ สามารถเขียนแนวคิดเป็นภาษาไทยได้
ส่วนโครงการขนาดกลาง ขอให้เขียนแนวคิดเป็นภาษาอังกฤษ
4. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ คือ 18 เดือน แต่ในกรณีพิเศษ อาจจะเป็น 2 ปี
5. องค์กรจะสามารถขอรับการสนับสนุน ครั้งที่ 2 ได้ ก็ต่อเมื่อส่งรายงานปิดโครงการ และ
รายงานการเงินเป็นที่เรียบร้อยและเป็นที่น่าพอใจของคณะกรรมการ
6. แนวคิดโครงการ หรือข้อเสนอโครงการจะต้องมีพื้นฐานมาจากกระบวนการมีส่วนร่วม
ต้องแสดงให้เห็นว่า (1) โครงการไม่ได้สร้างผลกระทบ ด้านลบต่อจุดยืนของบรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ
โครงการ (2) โครงการมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับความต้องการแนวคิด ความรู้และประสบการณ์ของ
บรรดาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการ และนำสิ่งเหล่านี้ ไปเป็นส่วนประกอบในการบริหารจัดการ
โครงการ
7. แนวคิดโครงการหรือข้อเสนอโครงการ จะต้องผนวกประเด็นบทบาทหญิงชาย และ/หรือ
แก้ไขปัญหา ในเรื่องบทบาทหญิงชาย
8. SGF จะไม่สนับสนุนโครงการที่มีพื้นที่ดำเนินการนอกพื้นที่ดำเนินการของ MFF และการ
สนับสนุนก็จะปฏิบัติตามหลักการในยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการระดับชาติ

กิจกรรมที่จะได้รับการพิจารณา

- ให้ทางเลือกในการประกอบอาชีพ และทางเลือกในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับชุมชน
ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่ระบบนิเวศทางทะเลที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง
- ส่งเสริมแนวทางใหม่ๆ ของชุมชนในการฟื้นฟูพื้นที่ชายฝั่ง ที่ได้รับผลกระทบจาก
กระบวนการธรรมชาติ (สึนามิและการกัดเซาะชายฝั่ง) และจากฝีมือของมนุษย์ (นาุ้งและมลภาวะจาก
แผ่นดินต่างๆ)
- สร้างความเข้มแข็งให้ท้องถิ่นเพื่อให้สามารถดำเนินยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ สร้าง
ความเป็นเจ้าของ โดยตอนนี้พยายามที่จะให้มี พ.ร.บ. ระดับตำบล
- สร้างความตระหนักร่วมในเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมของโครงการที่เสนอ
- แก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ รายได้ ความเสมอภาค และบทบาทหญิงชาย

- สาธิตความเป็นไปได้ ในการขยายผลโครงการและระดมทุนมาสมทบ
- สร้างผลกระทบด้านนโยบายระดับอำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ ด้วยข้อมูลและหลักฐาน เพื่อหนุนเสริมให้เกิดการตัดสินใจ และการสาธิตกิจกรรมที่ให้ผลลัพธ์ดีเลิศ (good practice) เพราะฉะนั้น คนที่ร่วมมือตั้งแต่เริ่มต้น ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ ผู้ร่วมงานในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ต้องมาร่วมรับรู้ให้ได้

ข้อเสนอแนะในที่ประชุม

1. ระยะเวลาดำเนินการของ โครงการขนาดเล็ก ขอเสนอเป็น ไม่เกิน 18 เดือน แต่บางกรณีขยายถึง 2 ปี
2. ยุทธศาสตร์ 3 กลุ่ม จะเชื่อมโยงกับการพิจารณาโครงการขนาดเล็กตามวัตถุประสงค์ของ MFF โดยมีเงื่อนไข คือ (1) กิจกรรมและผลของโครงการ (30%)
 - (2) เครือข่ายและขีดความสามารถขยายผลของโครงการ (30%)
 - (3) ชุมชนมีส่วนร่วม (20%)
 - (4) ความสอดคล้องของงบประมาณที่ขอ กับปริมาณงาน (20%)
3. ขอเพิ่มเติมส่วนที่มาจาก National strategy คือ ขอบเขตเนื้อหาของตัวโครงการ ซึ่งต้องอ้างอิงตาม MFF National strategy เพียงแต่สิ่งที่นำมาจัด GEF small grant คือ กลไกในการดำเนินงานของ small grant อาทิเช่น การประสานงาน การรับสมัคร ไม่ได้ร่างขึ้นมาใหม่ แต่ให้กลไกของ GEF small grant เดิม แต่ส่วนที่ต้องคำนึงคือต้องสอดคล้องกับ National strategy
4. ในการเขียนข้อเสนอโครงการ หากไม่สามารถเขียนเป็นภาษาอังกฤษได้ จะเขียนเป็นภาษาไทยได้หรือไม่ และอะไร คือ conflict of interest (ผลประโยชน์ทับซ้อน)

นายพูนสิน ศรีสังคม จาก UNDP ชี้แจงว่า สามารถเขียนข้อเสนอโครงการเป็นภาษาไทยได้ และได้ยกตัวอย่าง เรื่อง conflict of interest (ผลประโยชน์ทับซ้อน) ด้วย
5. ส่วนเรื่องการระดมทุน 50 % สามารถปรับลดได้หรือไม่
นายพูนสิน ศรีสังคม จาก UNDP ชี้แจงว่า ส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านสามารถทำได้ เพราะส่วนใหญ่เป็น in kind มากกว่า
6. การแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ รายได้ ความเสมอภาค และบทบาทหญิงชาย กับโครงการระดับนี้ โดยคาดหวังว่าจะแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ค่อนข้างเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากสำหรับประเทศไทย และถ้าต้องการให้เกิดผลน่าจะเป็นในรูปแบบของการส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกิดความเสมอภาคและเข้าใจบทบาทหญิงชายซึ่งน่าเพียงพอแล้ว ส่วนการหวังผลที่จะเกิดขึ้นในระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศนั้น ค่อนข้างจะยากสำหรับโครงการขนาดเล็ก จึงขอเสนอให้เป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนในการช่วยกันดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรชายฝั่งและสามารถเป็นบทเรียนที่ดีให้กับชุมชนหรืออำเภออื่นได้

7. ความเห็นในเรื่องของ (1) co-finance ซึ่งในบางกรณีที่มีเงินทุนสนับสนุนโครงการอยู่แล้ว จะเป็นการทับซ้อนและไม่เกิดประโยชน์ ดังนั้น จะทำอย่างไรให้เกิดการต่อยอดหรือเพิ่มมูลค่าของโครงการอย่างไร (2) บทบาทของกรรมการชุดนี้ในการพิจารณา โครงการขนาดเล็ก นั้น มีอะไรบ้างหรือให้ GEF ดำเนินทั้งหมดแล้วรับ in put ในเชิงเทคนิค เนื้อหาจากคณะกรรมการ

ทาง UNDP ได้ชี้แจงว่า คณะกรรมการพิจารณาโครงการขนาดเล็กของ NCB ผนวกกับ คณะกรรมการพิจารณาโครงการขนาดเล็กของ UNDP ทำหน้าที่ในการติดตามผลของโครงการร่วมกัน แต่ต้องคัดเลือกบุคคลที่มีเวลาในการติดตามงานโครงการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีการลงพื้นที่ด้วยเพื่อวิเคราะห์ว่าเป็น refinance หรือ co-finance ส่วนประเด็นเรื่อง refinance เกณฑ์พิจารณาจากส่วนที่เพิ่มขึ้นจากโครงการที่ทำอยู่ ซึ่งต้องนำเสนอออกมาให้ได้ว่ามีส่วนที่เพิ่มมาเห็นผลอย่างไร ต้องพิสูจน์ว่ามีการต่อยอด โดยอาจมีกลไกการ monitor (การติดตาม) ขึ้นมาเสริมด้วย

8. ในการพิจารณาขอทุนหรือเงินสนับสนุนนั้น ในแง่ของการใช้ประโยชน์ที่ดิน (land use) ของคำชี้แจงจากท่านคณะกรรมการเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะลงไปปฏิบัติการว่าจะขยายถึงชายฝั่งอ่าวไทยได้หรือไม่อย่างไร

นางพันธ์สิริ วินิจจะกุล จาก UNDP ชี้แจงว่า การที่จะเสนอขอโครงการขนาดเล็ก ขอให้จำกัดอยู่ในพื้นที่ที่กล่าวข้างต้นก่อน เนื่องจากมีงบประมาณค่อนข้างจำกัด จึงควรดำเนินการในพื้นที่นี้ก่อน ถ้าหากสามารถดำเนินหรือพิสูจน์ได้ว่ากระบวนการดำเนินการประสบความสำเร็จ จึงค่อยขยายผลไปยังพื้นที่อื่นต่อไป โดยใช้เกณฑ์ที่ นายพูนสิน ศรีสังคม จาก UNDP ในการพิจารณาเพียงแต่ต้องปรับบางถ้อยคำหรือบางวลี ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ นอกจากโครงการขนาดเล็กแล้ว ยังมีโครงการขนาดใหญ่ในกิจกรรมระดับภูมิภาค ถ้ามีกรณีศึกษาหรือข้อเสนอโครงการที่ดี ก็ควรที่จะส่งเสริมข้อเสนอโครงการต่อไป

ดร.ดอน แมคอินทอช จาก IUCN กล่าวเสริมว่า การคัดเลือกพื้นที่ดำเนินการนั้นจะต้องเป็นพื้นที่ที่ได้เลือกมาเฉพาะก่อน ทั้งนี้ เนื่องจากงบประมาณจำกัด คือ 100,000 เหรียญสหรัฐ ดังนั้น จึงกำหนดเฉพาะพื้นที่ที่สำคัญก่อน และถ้าโครงการพิสูจน์ว่าทำได้ดี อาจขยายไปพื้นที่อื่นได้

9. กระบวนการพิจารณาคัดเลือกโครงการขนาดเล็ก นั้นมีเรื่องของการมีส่วนร่วมของคนที่อยู่ในพื้นที่หรือไม่

นายพูนสิน ศรีสังคม จาก UNDP ชี้แจงว่า ได้มีสมาชิกกรรมการอยู่ทุกๆ ภาค ทั้งมหาวิทยาลัย และส่วนราชการต่างๆ โดยกระบวนการสร้างศักยภาพนั้นจะเอาสมาชิก 3 คน ในพื้นที่ดำเนินการนั้นๆ ตรวจสอบโดยการลงพื้นที่สอบถามข้อมูลการดำเนินงานต่างๆ กับชาวบ้าน และนำมาเสนอโครงการว่าเป็นความต้องการของชาวบ้านจริงๆ

มติที่ประชุม เห็นชอบ

4.4 แผนปฏิบัติการสำหรับปี พ.ศ.2551

จากตารางแสดงกิจกรรมที่ต้องดำเนินการภายใต้โครงการขนาดเล็ก ได้แก่

1. การจัดตั้งฝ่ายเลขานุการ NCB เก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล ทบทวนร่างแผนยุทธศาสตร์ สรุปลงแผนยุทธศาสตร์ และสนับสนุนกิจกรรม NCB
2. โครงการขนาดเล็ก ในไตรมาสที่ 1-2 จะเป็นการสนับสนุนแนวทางในการให้ทุนโครงการขนาดเล็ก ไตรมาสที่ 3-4 เป็นการเปิดรับทุนโครงการขนาดเล็ก ไตรมาสที่ 4 ประเมินกระบวนการให้ทุนโครงการขนาดเล็ก ส่วนในไตรมาสที่ 4 ช่วงปลาย ก็จะเปิดรับสมัครทุน รอบที่ 2 ถ้ามีเงินเหลือ
3. โครงการขนาดใหญ่ มีการเตรียมโครงร่าง จัดทำโครงร่างฉบับสมบูรณ์และเสนอขอรับทุนการดำเนินการ
4. การจัดประชุมนานาชาติที่ระนอง ซึ่งว่าจะดำเนินการในเดือนพฤศจิกายน 2551
5. กิจกรรมระดับภูมิภาค มีการทบทวนการศึกษาในภูมิภาค การประชุม Review forum ที่ศรีลังกา การประชุม Regional steering committee และการฝึกอบรม ICM tools ที่อินโดนีเซีย

ข้อเสนอแนะในที่ประชุม

ควรมีกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับกิจกรรมและหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ด้วย ซึ่ง รศ.ดร.นพรัตน์ บำรุงรักษ์ ได้ชี้แจงว่า จุดประสงค์ของโครงการนี้เป็นการเชื่อมกับโครงการเก่าๆ ที่ดำเนินการแล้ว ทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ แล้วนำมาเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ MFF ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของโครงการนี้อยู่แล้ว

มติที่ประชุม เห็นชอบ

4.5 การพิจารณาจ้างผู้ประสานงานโครงการป่าชายเลนเพื่ออนาคต

ฝ่ายเลขานุการเสนอให้มีการจ้างผู้ประสานงานโครงการป่าชายเลนเพื่ออนาคต โดยประกอบด้วย (1) ผู้ประสานงาน (coordinator) 1 คน และเลขานุการ 3 คน ทำหน้าที่ด้านการประสานงาน ติดต่อจัดการประชุม และงานคอมพิวเตอร์

ดร.ดอน แมคอินทอช จาก IUCN กล่าวเสริมว่าทางโครงการ MFF จะรับผิดชอบเฉพาะการจ้างตำแหน่งผู้ประสานงาน ส่วนเลขานุการขอให้ทางฝ่าย NCB รับผิดชอบ และอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กล่าวสรุปว่า จะจ้างผู้ประสานงาน 1 คน โดยทาง MFF จะเป็นผู้รับผิดชอบ ส่วนฝ่ายเลขานุการนั้น ให้จัดพนักงานราชการจากกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมาช่วยปฏิบัติงาน

มติที่ประชุม เห็นชอบ

/5. ระเบียบวาท...

5. ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

ดร.อานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา เสนอว่า ทางศูนย์เครือข่ายศึกษาการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ร่วมกับองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (WWF) และจังหวัดกระบี่ ได้ทำโครงการเกี่ยวกับเรื่องการวิเคราะห์ ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตแบบ high evolution กับพื้นที่จังหวัดกระบี่ รวมทั้งพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้วย งานด้านติดตามและประเมินผลนั้นเสร็จแล้ว และจะจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในวันที่ 9 มิถุนายน 2551 จึงขอประชาสัมพันธ์ ให้ผู้สนใจทราบ

ปิดการประชุมเวลา 13.15 น.

.....ผู้จัดบันทึกการประชุม
(นายวิจารณ์ มีผล)

.....ผู้ตรวจบันทึกการประชุม
(นายสนใจ หะวานนท์)